

*Cemalettin AYVAZOĞLU

Orcid No: 0000-0003-2064-0657

**Erhan GÖKÇE

Orcid No: 0000-0003-2674-1010

***H. Metin ERDOĞAN

Orcid No: 0000-0003-1261-4352

*Ardahan Üniversitesi, Nihat
Delibalta Göle Meslek Yüksekokulu,
Ardahan (Sorumlu yazar)

**Kafkas Üniversitesi, Veteriner
Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim
Dalı

***Aksaray Üniversitesi, Veteriner
Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim
Dalı

cemayvazoglu@hotmail.com

DOI

[https://doi.org/10.46291/ISPECJASv
ol4iss4pp970-974](https://doi.org/10.46291/ISPECJASv
ol4iss4pp970-974)

Geliş Tarihi: 25/10/2020

Kabul Tarihi: 28/11/2020

Anahtar Kelimeler

Kuzu, omfalaoflebitis, göbek kordonu

Keywords

Lamb, omphalaoflebitis, umbilical
cord

Bir Kuzuda Omfalaoflebitis: Olgu Sunumu

Özet

Ruminantlarda önemli ekonomik kayıplara neden olan göbek bölgesi lezyonları (omfalitis, omfalaoflebitis, omfaloarteritis, urakus fistülü ve hernia umbilicalis) oldukça sık görülmektedir. Bu çalışmada, bir koyun sürüsünde ölen, yaklaşık 15 günlük kuzuya ait çeşitli organ ve dokularda gelişen apse odakları, makroskopik olarak gözlemlendi. Yapılan nekropsi değerlendirilmesinde, göbek kordonundan başlayan yangı ve apsedasyonun karaciğere ve peritona yayıldığı belirlendi. Yapılan inceleme sonuçlarına göre de Omfalaoflebitis tanısı konulmuş, sonuçlar tartışılmıştır.

Omphalaophlebitis in A Lambs: A Case Report

Abstract

Umbilical lesions (omphalitis, omfalaoflebitis, omphaloarteritis, uracus fistula and hernia umbilicalis), which cause significant economic losses in ruminants, are quite common. In this study, abscess foci developed in various organs and tissues belonging to approximately 15 days old lamb that died in a sheep herd were macroscopically observed. In the necropsy evaluation, it was found that inflammation and abscess starting from the umbilical cord spread to the liver and peritoneum. According to the results of the examination, a diagnosis of omphalaophlebitis was made and the results were discussed.

GİRİŞ

Ruminantlarda göbek bölgesi lezyonları (omfalitis, omfaloflebitis, omfaloarteritis, urakus fistülü ve hernia umbilikalıs) oldukça sık görülmekte ve önemli ekonomik kayıplara neden olmaktadır (Aydoğdu, 2016). Göbek kordonu, anne ile yavru arasındaki ilişkiyi sağlayan en önemli anatomik yapıdır. Bu yapı, iki arter (A. umbilicales), iki vena (V. umbilicales), urakus ve Wharton jelinininden oluşmaktadır (Rings, 1995).

Göbek kordonunu oluşturan V. umbilicalısın yangısına omfaloflebitis, A. umbilicalısın yangısına ise omfaloarteritis olarak isimlendirilmiştir (Yurdakul, 2016). Omfaloflebitis; hijyenik şartların yetersiz olduğu, göbek bakımının yapılmadığı yeni doğmuş kuzularda görülebilir. Ayrıca, olumsuz hava şartları ve erkek kuzularda dişilere göre daha çok görülebileceği bildirilmiştir (Scoot, 2007).

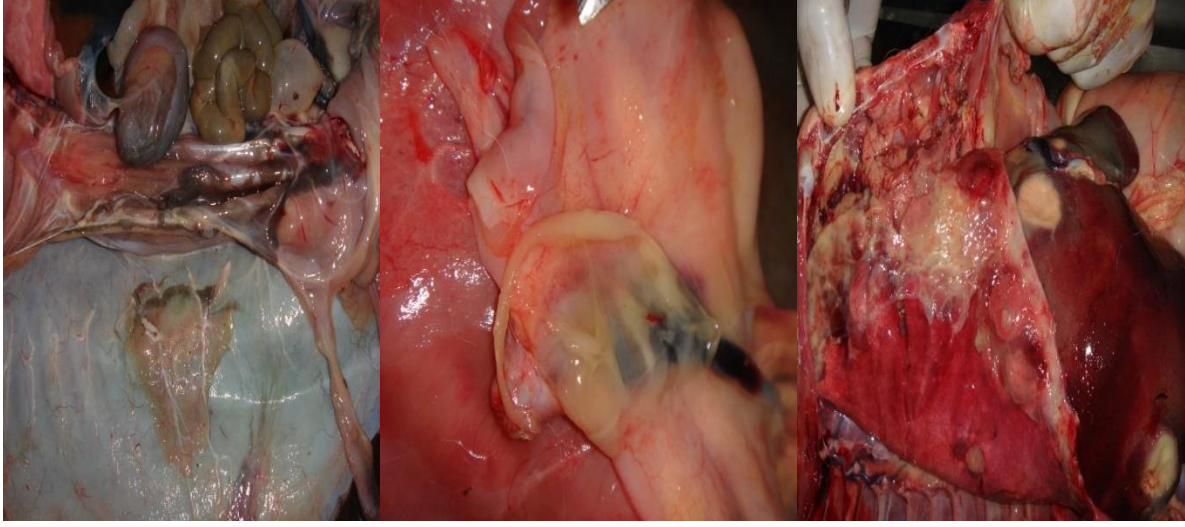
Omfaloflebitis'te klinik olarak; göbek bölgesi sıcak, ağrılı ve sınırlı bir şişkinlik vardır. Ayrıca vena ve arterler sertleşmiş kordonsu bir hal almıştır. Omfaloflebitis kranio-dorsal yönde seyreden kordon kalınlaşmaları palpe edilebilir (Gençcelep ve ark., 2015; Görgül ve ark., 2012; Yurdakul, 2016).

Bu çalışmada önemli ekonomik kayıplara yol açan omfaloflebitis hastalığının makroskopik incelemeleri yapılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

OLGU SUNUMU

Bir koyun sürüsünde ölen, yaklaşık 15 günlük kuzuya ait çeşitli organ ve dokularda gelişen apse odakları, makroskopik olarak gözlemlendi. Yapılan nekropsi değerlendirilmesinde, göbek kordonundan başlayan yangı ve apsedasyonun karaciğere ve peritona yayıldığı belirlendi. Nekropsi sonuçlarına göre de omfaloflebitis tanısı konulmuştur (Özaydın ve ark., 1998; Gökçe, 2007).

Omfaloflebitise bağlı çeşitli organ ve dokularda gelişen apse odakları, makroskopik olarak gözlemlendi. Yapılan nekropsi değerlendirilmesinde, göbek kordonundan başlayan yangı ve apsedasyonun karaciğere ve peritona yayıldığı belirlendi. Karaciğerdeki apsedasyonlara bağlı olarak peritonun etkilendiği ve peritonda yaygın apsedasyon ve yapışmaların meydana geldiği gözlemlendi. İç organların incelenmesinde böbrek, akciğer, kalp ve sindirim sisteminde apsedasyon ile yangı belirtilerinin olduğu kaydedildi.

Resim 1- Kuzuda omfaloflebitise bağlı, karaciğerde apse, peritonitis ve sindirim sisteminde yaygın apsedasyon

TARTIřMA

Göbek bölgesi lezyonların oluşumunda; doğum anında ve sonrasında olumsuz çevre şartları, göbek kordonunun yeterli uzunlukta ve hijyenik şartlarına uymadan kesilip temizlenmemesi, kalıtsal nedenler, genel durum bozukluğu, yeterli miktarda kolostrum verilmemesi ve kaşeksi gibi birçok faktör etkilidir (Baxter, 1989; Sağlıyan ve ark., 2016).

Dünya'nın diğer ülkelerinde, kuzuların göbek bakım ve dezenfeksiyonunun %97'ye varan oranda yapıldığı belirlenmiştir (Ameghino ve ark., 1984; Binns ve ark., 2002). Fakat alınan anamnezde, vakanın gerçekleştiği çiftlikte kuzuların göbek bakım ve dezenfeksiyonunun yapılmadığı bilgisi alındı. Bu durumun, Omfalaoflebitis ve

komplikasyonlarına yol açarak, kuzu kayıp riskini attırdığından mutlaka yetiştiriciler tarafından önemsenmesi gerekmektedir. (Dohoo ve ark., 1985; Green ve Morgan, 1993; Green ve ark., 1994) Bu nedenle; Omfaloflebitise karşı koruyucu olarak, doğan kuzularda göbek kordonu doğum sonra ilk 15 dk. ve 2-4 saat sonra iki defa iyotlu solüsyonlara batırılmalıdır. Ayrıca sürüde hijyen şartlarına dikkat edilmelidir (Aydoğdu, 2016; Scoot, 2007).

Sonuç olarak, koyun işletmeciliğinde göbek bölgesi lezyonları önemli ekonomik kayıplara neden olabilir. Bu lezyonların önlenmesinde barınak hijyeninin artırılması, göbek kordonunun bakımının yapılması ve neonatal dönemde bakım ve beslenmeye dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu konuda üreticilerin bilinçlendirilmesi

lezyonların neden olduğu ekonomik kayıpların azaltılabileceğini düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

Ameghino, E., Reif, J.S., Inope, L., Laos, A., Gamarra, M. 1984. Perinatal lamb mortality in the central sierra of Peru. *Prev Vet Med.* 2(6):833-843.

Aydoğdu, U. 2016. Kuzularda neonatal mortalite. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 1(2): 37-46.

Baxter, G.M. 1989. Umbilical masses in calves: Diagnosis, treatment, and complications. *Comp Cont Educ Pract.* 11: 505-513.

Binns, S.H., Cox, I.J., Rizvi, S., Green, L.E. 2002. Risk factors for lamb mortality on UK sheep farms. *Prev Vet Med.* 52(3-4):287-303.

Dohoo, I.R., Curtis, R.A., Finley, G.G. 1985. A survey of sheep diseases in Canada. *Canadian Journal of Comparative Medicine.* 49(3):239-47.

Gençcelep, M., Karasu, A., Kayıkcı C. 2015. Kuzularda umbilikal lezyonlar. *Türkiye Klinikleri Veterinary Sciences-Internal Medicine-Special Topics*, 1(3): 93-98.

Gökçe, E. 2007. Neonatal kuzu morbidite ve mortalitelerinin klinik sebepleri ve muhtemel risk faktörlerinin

belirlenmesi. K. Ü. Sağ Bil Enst, Doktora Tezi.

Görgül, O.S., Yavru, N., Atalan, G., Bilgili, H., Demirkan, İ., Kılıç, N. 2012. Karın bölgesi ile duvarının travmaları, kontüzyonları ve yangısel lezyonlar. *Veteriner Özel Cerrahi.* 1. Baskı. Malatya: Medipres, 227-254.

Green, L.E., Berriatua, E., Morgan, K.L. 1994. Lamb morbidity in three housed flocks in south- west England during two lambing seasons-farmer versus veterinary monitoring. *Prevent. Vet. Med.* 19(3-4):233-240.

Green, L.E., Morgan, K.L. 1993. Mortality in early born, housed lambs in South-West England. *Prevent. Vet. Med.* 17:251-261.

Özaydın, İ., Kılıç, E., Özba, B., Cihan, M. 1998. Bođa buzağılarında umbilikal lezyonların (Umbilical Hernia, Urachal Fistül, Omfaloflebit ve Omfaloarterit) operatif tedavisinde yeni bir teknik. *Kafkas Üniv Veteriner Fak Derg*, 4 (1-2): 55-61.

Rings, D.M. 1995. Umbilical hernias, umbilical abscesses and urachal fistulas, surgical consideration. *Vet Clin North Am Food Anim Prac*, 11: 137-148.

Sağlıyan, A., Han M.C., Günay, C. 2016. Buzağılarda göbek bölgesi lezyonlarının klinik, radyografik ve ultrasonografik

olarak deęerlendirilmesi. F Ü Sağ Bil Vet
Derg, 30(3): 195-198.

Scott PR. 2007. Sheep medicine. 1th ed,
83-98, Manson Publishing Ltd, London.

Yurdakul, İ. 2016. Kuzu ve oęlaklarda
göbek kordonu enfeksiyonuna bağlı
komplikasyonlar. Cumhuriyet Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 1(1): 39-
45.